

Onderwerp

Mededeling Evaluatie Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF)

Kern mededeling:

Provinciale Staten worden in kennis gesteld van de uitkomsten van de evaluatie Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF)

Mededeling:

1. Op verzoek van de provincie heeft DE-on een evaluatie van EEF laten uitvoeren door een onafhankelijke partij. GS heeft in 2019 aan DE-on een subsidie toegekend voor EEF met als doel het versnellen van de ontwikkeling van projecten op het gebied van duurzame energie en energiebesparing, door het leveren van expertise en ontwikkelcapaciteit in de periode 2019-2020. De evaluatie is van belang voor de voortzetting van de subsidie voor EEF in de komende jaren.

2. Uit de onafhankelijke evaluatie blijkt dat het Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) zijn doelstelling: versnelling van de energietransitie, goed dient en daarbij aansluit op de behoefte van de markt.

- a) *Met de subsidie EEF wordt de doelstelling effectief gediend.*
Er worden voldoende initiatiefnemers bereikt (meer dan 500). In lijn met de beoogde resultaten zijn inmiddels bij 122 initiatiefnemers diensten verleend, variërend van korte adviezen tot en met ontwikkelingen. Het aantal ontwikkelingen blijft achter bij de beoogde resultaten, hoewel er inmiddels een versnelling is waar te nemen. In totaal zijn er nu 12 ontwikkelingen afgesloten.
- b) *De subsidie van EEF sluit aan bij de behoefte in de markt.*
Vanuit de benaderde organisaties blijkt dat er behoefte is aan een organisatie als EEF. Er is behoefte aan een onafhankelijke instantie waar men (laagdrempelig) terecht kan voor advies en ondersteuning op energiegebied. Dat geldt zeker voor kleinere organisaties als het MKB. Niet altijd is de beschikbaarheid van expertise en/of voorfinanciering doorslaggevend voor het doorgaan van het project. Niettemin heeft EEF zeker impact op de versnelling van de energietransitie.

3. DE-on heeft kennisgenomen van de evaluatie en wil graag de gesignaleerde aandachtspunten gebruiken om haar dienstverlening verder te verbeteren. Ten aanzien van deze aandachtspunten zijn in het rapport aanbevelingen opgenomen die DE-on zal opvolgen en ook zal verwerken in de aanvraag aan de provincie voor verlenging van de bestaande subsidie voor de periode 2021-2023.

4. DE-on en EEF treden met ingang van 10 september naar buiten als één organisatie die de ontwikkeling en financiering van energieprojecten faciliteert. EEF maakt organisatorisch deel uit van Stichting DE-on. Er wordt reeds gebruik gemaakt van dezelfde huisstijl en EEF wordt gepresenteerd via de website van DE-on. Een van de aanbevelingen in de evaluatie is om naar buiten te treden als één organisatie die de ontwikkeling en financiering van energieprojecten faciliteert. DE-on heeft hieraan gevolg gegeven door zich vanaf 10 september te presenteren onder de naam Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF).

Registratienummer

2669611

Datum

6 oktober 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2669611

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Evaluatie voortgang uitvoering subsidie EEF, Over- view 2020 en CE Delft, 2 september 2020	2661361	Ja
Reacties op aanbevelingen evaluatie subsidie EEF, DE-on, 3 september 2020	2663764	Ja
Persbericht DE-on Flevoland gaat verder onder de naam Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF), 10 september 2020	2674239	Ja

Evaluatie voortgang uitvoering subsidie Energie Expertisecentrum Flevoland

Evaluatie uitgevoerd in opdracht van Stichting DE-on

Finale versie, 2 september 2020

Auteurs:

■■■■■■■■■■, Overview 2020

■■■■■■■■■■ CE Delft

■■■■■■■■■■, CE Delft

Management samenvatting

Momenteel bereidt Provincie Flevoland de besluitvorming voor over de voortzetting van de subsidie Energie Expertisecentrum Flevoland. In dat kader heeft de provincie de stichting DE-on verzocht om een onafhankelijke evaluatie over de periode 2019 -2020. Stichting DE-on heeft hiertoe Overview2020 en CE Delft opdracht verleend tot het uitvoeren van de evaluatie. Het doel van de evaluatie is als volgt geformuleerd:

- Vaststellen of en zo ja in welke mate met de subsidie EEF de doelstelling van de subsidie effectief gediend wordt. Hierbij wordt ingegaan op het doel en de beoogde resultaten zoals opgenomen in de subsidievoorwaarden onder punten 1 en 3.
- Vaststellen of en zo ja en welke mate de subsidie EEF aansluit bij de behoefte in de markt.

De hoofdconclusies van de evaluatie zijn:

- Er worden voldoende initiatiefnemers bereikt (meer dan 500) en er worden vele diensten verleend; in lijn met beoogde resultaten zijn inmiddels bij 122 initiatiefnemers diensten verleend, variërend van korte adviezen tot en met het verstrekken van ontwikkelingen.
- Het aantal ontwikkelingen blijft achter bij de beoogde resultaten, hoewel er inmiddels een versnelling is waar te nemen. In totaal zijn er nu 12 ontwikkelingen afgesloten of verduurzamingsvouchers verstrekt.
- Het ontbreekt aan een methode om de versnelling in de energietransitie getalsmatig te kunnen beoordelen (in hoeverre is EEF doorslaggevend in het doorgang vinden van individuele projecten) en te kwantificeren in termen van CO₂-reductie.
- Vanuit de benaderde organisaties blijkt dat er zeker behoefte is aan een organisatie als EEF. Het blijkt belangrijk te zijn dat er een onafhankelijke instantie is waar men (laagdrempelig) terecht kan voor advies en ondersteuning op energiegebied. Dat geldt zeker voor kleinere organisaties als MKB. Niet altijd is de beschikbaarheid van expertise en/of voorfinanciering doorslaggevend voor het doorgaan van het project. Niettemin heeft EEF zeker een impact op de versnelling van de energietransitie.

Inhoudsopgave

Management samenvatting	2
1. Inleiding	4
Aanleiding voor de opdracht	
Aanpak van het project	
2. Doelstellingen en beoogde resultaten EEF	5
3. Achtergrondinformatie	6
4. Instrumentarium EEF	7
5. Interviews Initiatiefnemers	8
selectie	
template	
algemene bevindingen	
opmerkelijke uitspraken	
6. Overige interviews	11
7. Voortgang in relatie tot besteding budget	13
8. Conclusies en aanbevelingen	14

1. Inleiding

Aanleiding voor de evaluatie

Momenteel bereidt Provincie Flevoland de besluitvorming voor over de voortzetting van de subsidie Energie Expertisecentrum Flevoland. In dat kader heeft de provincie de stichting DE-on verzocht om een onafhankelijke evaluatie over de periode 2019 -2020. Stichting DE-on heeft hiertoe Overview2020 opdracht verleend tot het uitvoeren van de evaluatie. Overview2020 werkt hierin samen met CE Delft. Het doel van de evaluatie is als volgt geformuleerd:

- Vaststellen of en zo ja in welke mate met de subsidie EEF de doelstelling van de subsidie effectief gediend wordt. Hierbij wordt ingegaan op het doel en de beoogde resultaten zoals opgenomen in de subsidievoorwaarden onder punten 1 en 3.
- Vaststellen of en zo ja en welke mate de subsidie EEF aansluit bij de behoefte in de markt.

Aanpak

De kern van het onderzoek wordt gevormd door een 10 tal interviews met 'initiatiefnemers'. Middels deze interviews wordt anekdotisch bewijs verzameld betreffende de aansluiting van de activiteiten van EEF bij de behoefte in de markt en in hoeverre hiermee een versnelling in de (project)ontwikkeling van energiebesparing en duurzame energie is gerealiseerd. De aanpak van de selectie en benadering van initiatiefnemers is beschreven in hoofdstuk 5 waarin ook de resultaten van de interviews zijn samengevat.

Daarnaast zijn interviews uitgevoerd met ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen bij EEF/DE-on. De bevindingen van deze interviews zijn samengevat in hoofdstuk 6.

Ter voorbereiding op de interviews en om een breder beeld te krijgen van de uitvoering van de subsidieregeling is de nodige achtergrond informatie ter beschikking gesteld door opdrachtgever. Hierop wordt nader ingegaan in hoofdstuk 3.

2. Doelstelling en beoogde resultaten EEF

Doel

De doelstelling voor EEF in algemene zin is het versnellen van de energietransitie door 'initiatiefnemers' te ondersteunen met expertise en ontwikkelkapitaal. In het subsidiebesluit d.d. 11 februari 2019 is de doelstelling als volgt geformuleerd:

De provincie Flevoland geeft met deze subsidie aan de stichting DE-on voor het Expertisecentrum Energie Flevoland uitvoering aan het stimuleren van de energie transitie. Het Expertisecentrum is een activiteit van de stichting die ondersteunend is aan de doelstelling van de stichting maar zal haar eigen doelstelling meekrijgen: het versnellen van de ontwikkeling van projecten op het gebied van het produceren van duurzame energie en het besparen van energie door het leveren van expertise en ontwikkelcapaciteit. De stichting zal deze subsidie in de jaren 2019 en 2020 in overeenstemming met de navolgende subsidievoorschriften aanwenden voor het verstrekken van deze expertise eventueel in combinatie met het verstrekken van ontwikkelkapitaal in de vorm van financieringen (leningen, participaties) voor projecten op het gebied van duurzame energie en het besparen van energie.

Beoogde resultaten

In de bijlagen bij het subsidiebesluit van GS m.b.t. EEF zijn de subsidievoorwaarden geformuleerd, waarbij de beoogde resultaten voor de periode 2019 – 2020 als volgt zijn geformuleerd:

- Opzetten van een breed kennisdelingsplatform
- Leveren van expertise op het gebied van ondersteuning in het ontwikkelen van businesscases voor projecten op het gebied van het produceren van duurzame energie en energiebesparing
- Leveren van mankracht op het gebied van ondersteuning in het ontwikkelen van businesscases voor projecten op het gebied van het produceren van duurzame energie en energiebesparing
- Leveren van financiële middelen voor het ontwikkelen van projecten
- Verbinden van de netwerken van DE-on en OFGV aan de ondernemers van Flevoland
- Minimaal 150 initiatiefnemers en initiatieven bijstaan met kennis en capaciteit in de ontwikkeling van projecten, waarmee een versnelling van projecten voor totaal 15.000 ton CO2 wordt gerealiseerd
- In minimaal 65 projecten ontwikkelgeld steken.

3 Achtergrond informatie

Deze evaluatie is gebaseerd op verschillende bronnen van informatie. Door de staf van EEF zijn de volgende documenten beschikbaar gesteld:

- o Lijst met projecten (spreadsheet 'EEF advisering')
- o Memo Provincie d.d.7 april 2020: 'Onderbouwing t.b.v. voortzetting subsidie Energie Expertisecentrum Flevoland
- o Business plan EEF
- o Voorbeeld Verduurzamingsvoucher
- o Nieuwsbrieven
- o Memo samenwerking Schooldakrevolutie
- o Voorbeeld rapporten van ondersteuningsprojecten
- o Voorbeeld dossier standaard financiering

Daarnaast is door de opdrachtgever tijdens de kick off bijeenkomst voor dit project een power point presentatie beschikbaar gesteld, waarin aan de hand van een tijdlijn de ontwikkeling van EEF is geschetst en de voortgang is weergegeven.

4 Instrumentarium

Het instrumentarium van EEF kent vier onderdelen:

1. Het beschikbaar stellen van praktische handleidingen, stappenplannen en businesscases. Dit zijn de zogenaamde kennisproducten die zijn opgenomen in de kennisbank op de website.

Hieronder een overzicht van kennisproducten en de status van ontwikkeling:

Kennisproduct	Status
Verduurzaming Vaartweg	In kennisbank toegevoegd
In 11 stappen Zonnepanelen	In kennisbank toegevoegd
Excel-doc SDE+	In kennisbank toegevoegd
Excel-doc Salderen	In kennisbank toegevoegd
Waterstof	In kennisbank toegevoegd
Subsidies	Finale versie gereed. Laatste review, daarna online
Energiebesparing checklist	Finaal concept gereed. Laatste review, daarna online
Energiebesparing excel	Finale versie gereed, wacht op checklist voor live gang
Warmtepomp	Eerste volledige concept gereed
LED	Eerste concept in ontwikkeling

2. Het beschikbaar stellen van expertisecapaciteit. Het EEF kan kosteloos organisaties op weg helpen door ondersteunende werkzaamheden te verrichten in het opzetten en realiseren van business cases of de uitwerking daarvan. Het gaat in de regel om advies van minder dan 1 a 2 dagen.

3. Het beschikbaar stellen van ontwikkelingen. Vragen die meer inzet vragen dan 2 dagen, kunnen vanuit de ontwikkelingen beantwoord worden (zowel door de inzet van kennis en capaciteit van EEF als door de inzet van derden). De omvang van de leningen bedraagt in de regel tussen de 2 en 10 KEUR (maar kan ook groter zijn), heeft een focus op het opleveren van haalbaarheidsstudies, business plannen, plannen van aanpak, of de (aanzet) naar de uitvoering daarvan.

4. Daarnaast houdt EEF zich bezig met het communiceren over de energietransitie, en wat dit betekent voor organisaties. Hiervoor worden roadshows, bijeenkomsten, workshops en fysieke aanwezigheid bij evenementen, energieloketten etc. georganiseerd. Er worden campagnes opgezet specifiek voor verschillende sectoren en er wordt aansluiting gezocht bij andere initiatieven (waaronder Flevolandse Energie Agenda). Ook beschikt EEF over flyers en een website waarin de beschikbare diensten kort worden toegelicht.

Als onderdeel van het derde spoor is een zogenaamde verduurzamings-voucher ontwikkeld. Een lening tot 100.000 euro financiert de kosten in de aanloopfase van een duurzame energieproject. In de ontwikkelfase moeten investeringen gedaan worden om het project verder te brengen. Denk aan het doorrekenen van een dakconstructie voor het plaatsen van zonnepanelen of het laten uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Een voucher kan deze kosten financieren. Deze aanloopkosten worden terug gevorderd wanneer er daadwerkelijk in het project wordt geïnvesteerd.

Met de complete set aan instrumenten is het mogelijk maatwerk te leveren al naar gelang de behoefte van de betreffende initiatiefnemer.

5 Interviews initiatiefnemers

Selectie en benadering initiatiefnemers

Door de opdrachtgever is begin juli 2020 een spreadsheet* ter beschikking gesteld met een lijst van 111 initiatiefnemers waaraan EEF diensten heeft geleverd. Per initiatiefnemer is in deze lijst aangegeven om welk type organisatie het gaat, welke diensten zijn verleend met betrekking tot welke technologie/expertisegebied (type energiebesparing resp. duurzame energie). Wij hebben een willekeurige selectie gemaakt van 10 te benaderen partijen. Hierbij is er wel op gelet dat er een zekere verdeling werd bereikt naar type organisatie, technologie en aard van de dienstverlening (advies, ontwikkeling). De geselecteerde initiatiefnemers zijn vervolgens door EEF benaderd met het verzoek medewerking te verlenen aan een interview af te nemen door Overview2020 en CE.

* Opmerkingen bij dit spreadsheet:

- 1) De status per eind juli is dat er inmiddels 122 initiatiefnemers zijn waaraan diensten zijn verleend.
- 2) Van de zijde van EEF komen 8 medewerkers namens EEF voor op de lijst als contactpersoon

Vanwege de vakantietijd werd van een aantal partijen geen reactie ontvangen. Slechts één partij weigerde medewerking te verlenen aan een interview. Uiteindelijk zijn ca. 16 partijen benaderd om uiteindelijk de gewenste 10 interviews te kunnen uitvoeren.

Uiteindelijk hebben interviews plaatsgehad met de volgende initiatiefnemers:

Initiatiefnemer	Type organisatie	Technologie	Dienstverlening
De Lelystadse Boer	Belangenvereniging	PV	Advies/voorlichting
Centrada	Woningbouwvereniging	PV	Business case
Kinderboerderij Emmeloord	Kinderboerderij	warmtepomp	Advies
Triade Vitree	Zorginstelling	LED/PV	Advies
My Earth	Adviesbureau Groen	biomassa	Advies
Gebr. De Lange	Loonbedrijf	PV dak	Financiering
VV Nagele	Sportvereniging	Lichtmasten	Financiering (DE-on)
Lambri BV	Industrie	PV	Financiering (DE-on)
Vereniging van Urker Vishandelaren	Brancheorganisatie	Warmtenet	Business case
Zonnepark Schokland	Coöperatie van boeren	PV op land	Haalbaarheidsonderzoek

Uitvoering interviews

Er is een template ontwikkeld ten behoeve van de interviews met een vragenlijst. Dit template is afgestemd met de opdrachtgever. Nadat opdrachtgever alle geselecteerde initiatiefnemers had benaderd zijn door Overview2020 en CE de interviews ingepland en uitgevoerd. Naar aanleiding van de interviews zijn op aanraden van de geïnterviewden nog een tweetal aanvullende gesprekken gevoerd met betrokkenen.

De verslagen van de interviews zijn aan de betreffende initiatiefnemers voorgelegd en eventueel van commentaar en aanvullingen voorzien. Zoals besproken met de initiatiefnemers worden de interviews vertrouwelijk behandeld. Hieronder zijn de belangrijkste bevindingen samengevat.

Hoe is men met EEF in contact gekomen?

Eigen initiatief: III

Via adviseur: I

Benaderd door EEF: I

Via Provincie/Gemeente: IIIII

Is men bekend met de volledige dienstverlening van EEF?

Ja, volledig: IIII

Beperkt: II

Niet: IIII

Verwarring DE-on/EEF: IIIII (5)

Is men tevreden over de dienstverlening

Ja: IIII

Neutraal: III

Nee: III

Was de dienstverlening doorslaggevend voor het doorgaan van het project:

Ja: IIII

Nee: IIII

NVT: II

Overige bevindingen

In het algemeen kan men stellen dat de naamsbekendheid van EEF nog te wensen over laat. De helft van de benaderde partijen geeft aan EEF niet of nauwelijks te kennen. Als men EEF al kent is men vaak niet of onvoldoende op de hoogte van de mogelijke dienstverlening. In de helft van de gesproken initiatiefnemers is er sprake van verwarring over de rolverdeling tussen EEF en DE-on. Ook is een aantal keren waarschijnlijk niet met EEF samengewerkt, maar met DE-on.

Markante uitspraken

‘Het is goed dat er een onafhankelijke instantie is waar je (laagdrempelig) terecht kunt voor advies en ondersteuning op energiegebied’

‘Voor ons als kleine organisatie is het geen doen om kennis op te bouwen/bij te houden over energie zaken, neem alleen al de snel veranderende wet- en regelgeving’

‘EEF zou zich meer moeten opstellen als (pro-actieve) ontwikkelaar, dit vergt echter wel specifieke kwaliteiten en een commerciële instelling’

‘Dankzij het haalbaarheidsonderzoek van EEF is iedereen nog aan boord bij de coöperatie, ook de partijen die het minder breed hebben. Zo is het ook een sociaal project’

Conclusies op basis van interviews met initiatiefnemers

Voorop moet worden gesteld dat het in dit onderzoek gaat om een beperkte steekproef en dat de verzamelde informatie anekdotisch is.

Het blijkt dat er verbetering mogelijk is in de communicatie. Initiatiefnemers blijken doorgaans onvoldoende op de hoogte van het bestaan van EEF en weten vaak niet wat ze van EEF mogen verwachten. Deels heeft dit te maken met de verwarring over de rolverdeling van DE-on en EEF. Deels heeft men ook de vraag in hoeverre EEF zelf een actieve rol kan oppakken in de projectontwikkeling.

Er is een overduidelijke behoefte aan ondersteuning in verschillende vormen in de ontwikkeling en uitvoering van energie-gerelateerde projecten. Het is van groot belang om initiatiefnemers duidelijkheid te geven over de aard van de dienstverlening en wat zij hiervan mogen verwachten. Teleurstellingen bij initiatiefnemers waren deels te wijten aan mogelijk te hoog gespannen verwachtingen. In een tweetal gevallen werd EEF een gebrek aan professionaliteit verweten. In één geval had dit te maken met het spanningsveld tussen de belangen van de initiatiefnemer om snel te willen handelen versus de benodigde zorgvuldigheid/risicomijding vanuit DE-on/EEF. In een ander geval had dit te maken met de verwachting aan de kant van de initiatiefnemer dat er meer technische kennis zou worden ingebracht vanuit EEF.

Van de projecten die in de interviews zijn besproken zijn er nog diverse in ontwikkeling. Het lijkt er echter op dat in een beperkt aantal gevallen kan worden gesteld dat de tussenkomst van EEF doorslaggevend is geweest voor het doorgaan van het betreffende project. Deze partijen waren zonder uitzondering zeer tevreden met de dienstverlening van EEF.

6 Overige interviews

Benaderde personen

Naast interviews met initiatiefnemers zijn interviews uitgevoerd met ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen en met enige personen betrokken bij de uitvoering:

Jop Fackeldey: verantwoordelijk gedeputeerde

Gerrit Jan Zijlstra: lid raad van toezicht DE-on (tot en met augustus 2020)

Charlie Kock: ambtelijk verantwoordelijk voor DE-on ten tijde oprichting EEF (nu betrokken bij Flevolandse Energie Agenda)

Peter Klein Heerenbrink: adviseur projectontwikkeling bij DE-on

Hage de Vries: voormalig directeur DE-on, betrokken bij ontwikkeling EEF

Bevindingen

Uit de gesprekken met de bestuurders is gebleken dat EEF is opgericht op basis van de constatering dat er een 'gat' zat in de dienstverlening, onder meer door concrete verzoeken voor professionele ondersteuning bij de ontwikkeling van energieprojecten. Er is geconstateerd dat er een gebrek was aan tijd, ontwikkelgeld en expertise bij de initiatiefnemers van deze projecten. DE-on speelt een rol in de uitvoering (met name financiering) van projecten. Voor het ontwikkelproject waren voor het bestaan van EEF beperkte faciliteiten. Dit maakt de drempel voor veel initiatiefnemers te hoog. De behoefte aan ondersteuning is niet vastgesteld op basis van een systematische analyse, maar op basis van constatering in de markt. De gesprekken met initiatiefnemers in het kader van deze evaluatie bevestigen dat deze behoefte breed aanwezig is in de markt.

DE wijze waarop EEF op dit moment is georganiseerd lijkt doelmatig en slagvaardig. Er is bewust gekozen om EEF niet binnen de Provincie onder te brengen. Dit voorkomt ook politieke spanningen met betrekking tot besluiten omtrent individuele projecten. Ook kan op deze manier synergie met DE-on worden benut: EEF vervult de behoefte aan kennis, tijd en ontwikkelgeld en DE-on kan helpen met de financiering in de uitvoeringsfase.

Bestuurders lijken nog onvoldoende duidelijkheid te hebben omtrent de effectiviteit van EEF in termen van het realiseren van de beoogde resultaten zoals geformuleerd in de subsidievoorwaarden in verhouding tot de periode waarin EEF actief is resp. in verhouding tot bestede middelen. Dit heeft ook te maken met het feit dat EEF nog maar kort actief is en vervolgens zoals de hele samenleving gehinderd werd door de Corona-crisis. Bovendien is het lastig om de impact van EEF op CO₂-reductie te kwantificeren. Welk aandeel van een project kan worden toegerekend aan EEF? Vaak ook blijft EEF niet betrokken tot de oplevering van een project en is het lastig om de bijdrage van EEF in een project in te schatten. EEF moet ook blijven werken aan naamsbekendheid en zichtbaarheid in de markt. Dit vergt ook tijd.

Alle geïnterviewden zijn het er over eens dat EEF een nuttige taak heeft ook los van DE-on. Het is de intentie van de huidige coalitie om meer investeringsmiddelen ter beschikking te stellen voor DE-on. Zelfs als dat niet zou gebeuren dan nog heeft EEF een belangrijke rol in het van de grond trekken van projecten.

Meerdere personen geven aan dat EEF en DE-on geholpen zouden zijn bij handhaving van de omgevingswet. Dit zou bedrijven ertoe aanzetten om meer energiemaatregelen te nemen. Gezien het beschikbare instrumentarium (EEF en DE-on) mag er best meer druk op bedrijven worden uitgeoefend. De 'wortel' is georganiseerd, nu mag 'de stok' ook wat meer stringent worden gehanteerd. Samenwerking op dit vlak met de gemeenten/omgevingsdienst lijkt wenselijk.

7 Voortgang in relatie tot besteding budget

Hoewel in strikte zin geen onderdeel van de opdracht is in overleg met de opdrachtgever nog gekeken naar de voortgang van EEF in relatie tot het reeds bestede budget voor zover het betreft de exploitatiesubsidie.

Bestede uren per 'activiteit'

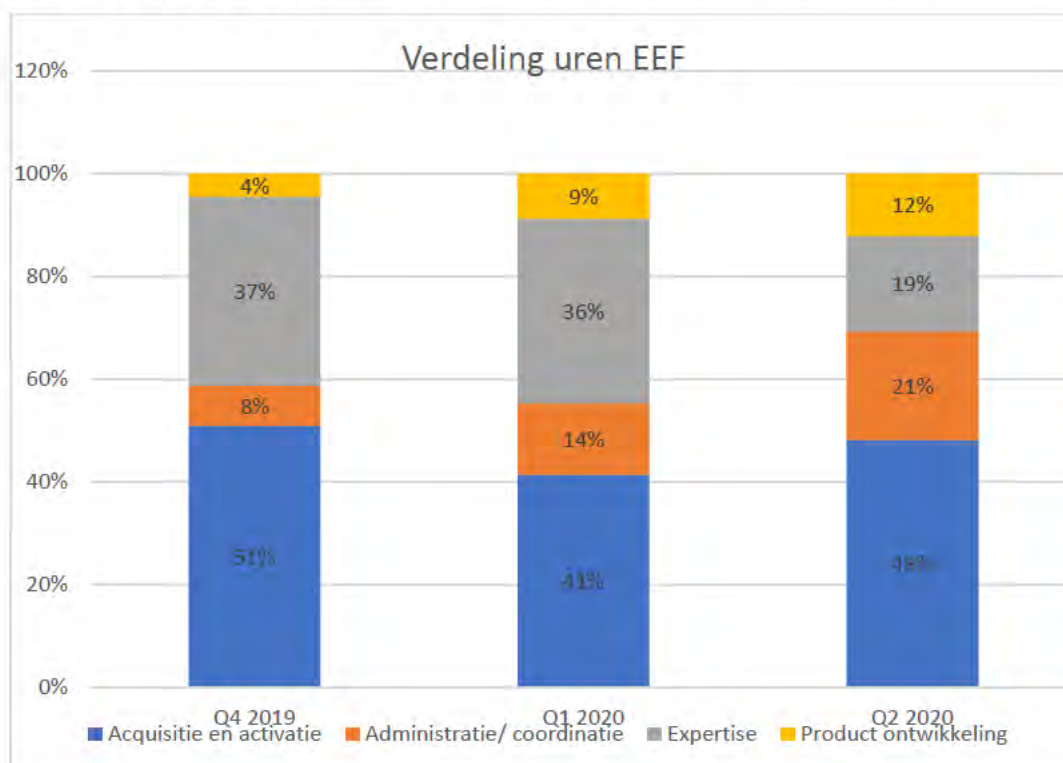
EEF maakt onderscheid naar de volgende activiteiten:

- Acquisitie en activatie
- Administratie/coördinatie
- Inzet expertise
- Productontwikkeling

In 2019 was er relatief veel focus op acquisitie/ activatie. In 2020 is het effect van Corona merkbaar, met name in Q2: in totaal minder uren, en ook relatief weinig expertise uren. Er is in Q1 en Q2 2020 relatief veel tijd besteed aan kennisproducten.

In totaal is per eind Q2 ongeveer 70% van de subsidie besteed. Kijkend naar de kwantitatieve resultaten (122 initiatiefnemers ondersteund met kennis / expertise, vs. een doelstelling van 150 in 2 jaar, 81%), loopt dat in de pas.

Ook m.b.t. het opzetten van de kennisbank zijn de inspanningen en resultaten in lijn met de beoogde resultaten (zie ook hoofdstuk 4). De uitdaging is om de kennisproducten ook daadwerkelijk door partijen te laten gebruiken. Men verwacht dat de verschillende sector/ product gerichte campagnes (mbt verenigingen, scholen, energiebesparing, SDE+ najaarsronde) een mooie gelegenheid zijn om ze onder de aandacht te brengen.

8 Conclusies en aanbevelingen

Algemeen

De resultaten van EEF komen tot stand op basis van drie essentiële elementen:

- Marktbenadering
Worden de doelgroepen bereikt?
- Instrumentarium
Sluiten de instrumenten aan op de behoeften aan ondersteuning in de markt?
- Ondersteuning van individuele partijen
Worden de afzonderlijke projecten adequaat ondersteund?

Marktbenadering

Er wordt door EEF veel energie en tijd gestoken in de marktbenadering. Met name de gerichte directe benadering blijkt een belangrijk onderdeel. De marktbenadering resulteert ook in voldoende contacten met initiatiefnemers en adviestrajecten. De bottleneck zit veeleer in de bereidheid in de markt om te willen investeren (urgentie, moeite, tijd, geld) in energieprojecten.

Instrumentarium

EEF beschikt over het benodigde instrumentarium om initiatiefnemers op maat te kunnen ondersteunen. Het aantal kennisproducten wordt door EEF geleidelijk uitgebreid. DE ontwikkeling is op basis van inzichten aangepast (voucher). Hiermee is het gebruik maken van ontwikkelgeld nog laagdrempeliger gemaakt.

Ondersteuning van individuele partijen

De interviews laten op dit punt een wisselend beeld zien. Hieronder wordt hier verder op ingegaan.

Op basis van de door Stichting DE-on verstrekte informatie en het memo van DE-on 'Onderbouwing t.b.v. voortzetting subsidie Energie Expertisecentrum Flevoland' kan worden gesteld dat in grote lijnen de beoogde resultaten (zoals ook genoemd in hoofdstuk 2) voor de eerste periode van twee jaar in beeld zijn. Een uitzondering hierop vormt het beoogde aantal projecten waarin ontwikkelgeld wordt gestoken. De beoogde 65 projecten zijn nog ver uit beeld. Daarnaast blijkt het lastig het effect van EEF in termen van CO2 reductie te kwantificeren.

Samenvattende conclusie m.b.t. kernvragen evaluatie

In welke mate wordt met de subsidie EEF de doelstelling van de subsidie effectief gediend?

- Er worden voldoende initiatiefnemers bereikt (meer dan 500) en er worden vele diensten verleend; in lijn met beoogde resultaten zijn inmiddels bij 122 initiatiefnemers diensten verleend, variërend van korte adviezen tot en met ontwikkelingen.
- Het aantal ontwikkelingen blijft achter bij de beoogde resultaten, hoewel er inmiddels een versnelling is waar te nemen. In totaal zijn er nu 12 ontwikkelingen afgesloten of verduurzamingsvouchers verstrekt.
- Het ontbreekt aan een methode om de versnelling in de energietransitie getalsmatig te kunnen beoordelen (in hoeverre is EEF doorslaggevend in het doorgang vinden van individuele projecten) en te kwantificeren in termen van CO₂-reductie.

In welke mate sluit de subsidie EEF aan bij de behoefte in de markt?

Vanuit de benaderde organisaties blijkt dat er zeker behoefte is aan een organisatie als EEF, hetgeen bijvoorbeeld expliciet tot uitdrukking komt in de quote weergegeven op pagina 9. Het blijkt belangrijk te zijn dat er een onafhankelijke instantie is waar men (laagdrempelig) terecht kan voor advies en ondersteuning op energiegebied. Dat geldt zeker voor kleinere organisaties als MKB. Niet altijd is de beschikbaarheid van expertise en/of voorfinanciering doorslaggevend voor het doorgaan van het project. Niettemin heeft EEF zeker een impact op de versnelling van de energietransitie.

De conclusies hieronder hebben betrekking op een aantal aspecten van EEF die invloed hebben op de effectiviteit en die met name via de interviews naar voren zijn gekomen.

Naamsbekendheid en bereikbaarheid

Het is lastig om op basis van een beperkt aantal interviews uitspraken te doen over de naamsbekendheid van EEF. Middels website, voorlichtingsmateriaal en met name direct contact wordt gewerkt aan de naamsbekendheid. Naamsbekendheid is geen doel op zich. Het gaat er om dat de (potentiële) initiatiefnemers worden bereikt. Directe benadering is hierin het meest effectief. Daar heeft EEF dan ook iemand voor vrijgemaakt: Peter Klein Heerenbrink is de 'accountmanager', lees 'buitendienst'/ business development/ relatiemanager, die actief 'de boer op gaat'. Hij heeft inmiddels zo'n 500 partijen benaderd. Dit begint nu ook als een inktvlek te werken. Inmiddels werkt EEF ook aan gerichte campagnes voor verschillende sectoren zoals MKB, scholen en verenigingen. Dit zal ongetwijfeld bijdragen aan zowel naamsbekendheid als bereikbaarheid. Uit de interviews blijkt dat er bij diverse partijen verwarring bestaat over de rollen van DE-on en EEF en de aard van de beschikbare ondersteuning. Op dit punt zal er duidelijkheid moeten worden gecreëerd.

Beschikbare diensten

Het instrumentarium van EEF lijkt qua aard van de dienstverlening toereikend. Initiatiefnemers worden op maat bediend. Er wordt nog gewerkt aan een aantal kennisproducten. Belangrijker is echter dat initiatiefnemers EEF weten te bereiken en uiteindelijk in voldoende mate gebruik maken van het aanbod van ondersteunende diensten.

Free riders

Tijdens de interviews kwam in een enkel geval naar voren dat men EEF heeft gebruikt als een soort 'second opinion': "omdat het toch gratis was". EEF zal kritisch moeten blijven in de selectie van

initiatiefnemers en blijvend moeten bewaken dat de verleende diensten voldoende toegevoegde waarde hebben.

Professionaliteit

Er blijken ca. 8 medewerkers vanuit EEF te werken aan de ondersteuning van initiatiefnemers. Het is de vraag of deze medewerkers alle over voldoende kennis van zaken beschikken om initiatiefnemers te kunnen bijstaan in projectontwikkeling. Een goede projectontwikkelaar beschikt naast inhoudelijke kennis over proceskwaliteiten en financiële kennis (met name projectfinanciering en subsidies). Uit de interviews is gebleken dat in 3 van de 10 projecten de initiatiefnemer niet tevreden was over de door EEF verstrekte diensten. Dit kan te maken hebben met verwachttingsmanagement en/of aan een te beperkte inhoudelijke /financiële kennis van betrokkenen. In een tweetal gevallen werd specifiek een gebrek aan professionaliteit genoemd. Ook werd genoemd de (te) formele opstelling van EEF/DE-on.

Aanbevelingen

Naamsbekendheid/verwarring DE-on/EEF

DE-on heeft een gevestigde naam. EEF maakt organisatorisch deel uit van DE-on. Er wordt gebruik gemaakt van dezelfde huisstijl en EEF wordt gepresenteerd via de website van DE-on. Het lijkt wenselijk om naar buiten te treden als één organisatie die de ontwikkeling en financiering van energieprojecten faciliteert.

Werken aan verwachttingsmanagement/beoordelen impact

Wees bij het benaderen van partijen kritisch op de intenties/investeringsbereidheid van de initiatiefnemer en de kansrijkheid van het betreffende project. Wees op voorhand duidelijk over de diensten die men van DE-on/EEF mag verwachten. Door een goed intake-traject kunnen free-riders worden voorkomen en teleurstellingen worden voorgebleven. Volg de projecten tot en met inbedrijfname en houdt een overzicht bij van de impact van EEF per project.

Professionaliteit/Kwaliteitscontrole

Zorg dat er altijd een senior medewerker meekijkt bij de ondersteuning van initiatiefnemers, zodat duidelijk is dat de beoogde ondersteuning van voldoende inhoudelijk en financieel niveau is.

Bewaak de voortgang en vraag de initiatiefnemers naar hun mening.

Bedenk dat één slechte recensie meer schade berokkent dan 10 goede projecten aan credits opleveren!

Wortel en stok

Met DE-on en EEF is er een compleet instrumentarium om initiatiefnemers adequaat te faciliteren in energieprojecten. Belemmeringen die vaak worden genoemd als het excuus om energieprojecten op te pakken en uit te voeren (geen capaciteit, geen kennis, gebrek aan liquide middelen of financieringsmogelijkheden) bestaan er vrijwel niet meer. Door de milieuwet strenger te handhaven zou het voor DE-on en EEF makkelijker worden om de beschikbare diensten effectief te kunnen inzetten. met name op het punt van energiebesparing die valt onder de wet Milieubeheer. Daarmee ontstaat ook een duidelijke wortel (EEF en ondersteuning) en stok (verplichting nemen van maatregelen met terugverdientijd van minder dan 5 jaar). In overleg met gemeenten en samen met OFGV zou hier concreet invulling aan kunnen worden gegeven.

Memo

Aan: Provincie Flevoland & Raad van Toezicht

Van: [REDACTED]

cc: [REDACTED]

Datum: 3-9-2020

Betreft: Reacties op aanbevelingen evaluatie subsidie EEF

Inleiding

- We verwijzen naar het rapport van Overview2020 en CE Delft inzake de tussentijdse evaluatie van de subsidie Energie Expertisecentrum Flevoland
- Algemeen: wij zijn blij met de conclusie van het rapport én de gegeven aanbevelingen. Er is immers altijd wat te leren en de kwaliteit van onze dienstverlening staat bij ons bovenaan.
- In dit memo geven we een reactie op ieder van de aanbevelingen die voortkomen uit de evaluatie.

Aanbevelingen & reacties

Naamsbekendheid/verwarring DE-on/EEF

DE-on heeft een gevestigde naam. EEF maakt organisatorisch deel uit van DE-on. Er wordt gebruik gemaakt van dezelfde huisstijl en EEF wordt gepresenteerd via de website van DE-on. Het lijkt wenselijk om naar buiten te treden als één organisatie die de ontwikkeling en financiering van energieprojecten faciliteert.

Reactie EEF:

We herkennen dit punt en delen de conclusie. Tijdens de evaluatie waren reeds voorbereidingen in gang voor een aanpassing van de handelsnaam van DE-on naar Energie Expertisecentrum Flevoland. Daarover is vorige week het besluit genomen door de Raad van Toezicht. We treden vanaf 1-9-2020 naar buiten als 'Energie Expertisecentrum Flevoland' (EEF). Onder die naam bieden we zowel expertise- als financieringsdiensten aan. Ter voorkoming van onnodige administratieve handelingen zal de statutaire naam van de Stichting overigens niet aangepast worden.

Werken aan verwachtingsmanagement/beoordelen impact

Wees bij het benaderen van partijen kritisch op de intenties/investeringsbereidheid van de initiatiefnemer en de kansrijkheid van het betreffende project. Wees op voorhand duidelijk over de diensten die men van DE-on/EEF mag verwachten. Door een goed intake-traject kunnen free-riders worden voorkomen en teleurstellingen worden voorgebleven. Volg de projecten tot en met inbedrijfname en houdt een overzicht bij van de impact van EEF per project.

Reactie EEF:

M.b.t. verwachtingsmanagement: De bevindingen van de evaluatie m.b.t. verwachtingsmanagement en de aanbevelingen die er uit volgen zullen we onder de aandacht brengen bij het team, en beter inbedden in de gesprekken. Daarbij zullen we ook het risico van 'free riding' nogmaals onder de aandacht brengen. Tegelijkertijd is de consequentie van het wegnemen van drempels dat de ondernemer daar een voordeel van heeft, ongeacht of de beslissing genomen wordt om te investeren of niet. In de meeste gevallen zorgen we er overigens bij de structurering van onze diensten voor dat de klant ook 'skin in the game' heeft.

We zullen een proces ontwikkelen waarbij we de projecten waar we aan werken opvolgen tot afronding. Daarnaast werken we aan een methodiek voor de meting van de impact van ons werk, waarmee we kunnen laten zien hoe we voldoen aan de CO2 doelstelling in de huidige subsidie.

Professionaliteit/Kwaliteitscontrole

Zorg dat er altijd een senior medewerker meekijkt bij de ondersteuning van initiatiefnemers, zodat duidelijk is dat de beoogde ondersteuning van voldoende inhoudelijk en financieel niveau is.

Bewaak de voortgang en vraag de initiatiefnemers naar hun mening.

Bedenk dat één slechte recensie meer schade berokkent dan 10 goede projecten aan credits opleveren!

Reactie EEF:

In ons huidige werkproces passen we met het oog op kwaliteitsbewaking bij de levering van diensten een vier ogen principe toe, waarbij we er naar streven dat daarbij ook altijd een senior medewerker meekijkt. De aanbeveling om achteraf nog na te gaan of de initiatiefnemers tevreden zijn met geleverde diensten nemen we over. Het is direct een ook nieuw contact moment voor follow-up vragen.

Wortel en stok

Met DE-on en EEF is er een compleet instrumentarium om initiatiefnemers adequaat te faciliteren in energieprojecten. Belemmeringen die vaak worden genoemd als het excuus om energieprojecten op te pakken en uit te voeren (geen capaciteit, geen kennis, gebrek aan liquide middelen of financieringsmogelijkheden) bestaan er vrijwel niet meer. Door de milieuwet strenger te handhaven zou het voor DE-on en EEF makkelijker worden om de beschikbare diensten effectief te kunnen inzetten. Met name op het punt van energiebesparing die valt onder de wet Milieubeheer. Daarmee ontstaat ook een duidelijke wortel (EEF en ondersteuning) en stok (verplichting nemen van maatregelen met terugverdientijd van minder dan 5 jaar). In overleg met gemeenten en samen met OFGV zou hier concreet invulling aan kunnen worden gegeven.

Reactie EEF:

Wij herkennen deze aanbeveling en spreken hier regelmatig over met OFGV en overheden. Onze rol ligt op de "wortel" kant van de benadering. De invulling van de "stokfunctie" ligt bij de OFGV. Recent hebben we een samenwerking afgestemd met OFGV waarmee we de hierboven 'wortel en stok' benadering toepassen. Zij zullen bij hun handhaving de handreiking doen dat EEF ondersteunt bij de voorbereiding en uitvoering van maatregelen.

-----PERSBERICHT-----

LELYSTAD, donderdag 10 september 2020

DE-on Flevoland gaat verder onder de naam Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF)

Onafhankelijk duurzaam energieadvies én financiering voor ondernemers, non-profit organisaties en energiecoöperaties

Duurzame Energie- en Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (Stichting DE-on) gaat verder onder de naam Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF). In het voorjaar van 2019 gaf gedeputeerde Jop Fackeldey het officiële startschot voor EEF als onderdeel van DE-on. Waarbij EEF voor onafhankelijk advies ingeschakeld kan worden om duurzame energieprojecten van de grond te krijgen, heeft DE-on voor elk project een financieringsoplossing. Door verder te gaan onder één naam: Energie Expertisecentrum Flevoland, wil de stichting onder één duidelijk herkenbare naam naar buiten treden en zoveel mogelijk ondernemers in de provincie bereiken.

Directe aanleiding voor de nieuwe naam is de heldere strategie en ambitie van EEF om als onafhankelijke adviseur én financier samen met ondernemers, instellingen, energiecoöperaties en gemeenten in de provincie Flevoland de energietransitie te versnellen en daarmee de lokale economie te versterken. Daarbij wordt samen met de provincie gestreefd naar een volledig CO2-neutraal Flevoland in 2050. Jop Fackeldey, gedeputeerde: *“Om dat te realiseren pakken we elke uitdaging richting een duurzamer Flevoland met beide handen aan. Met EEF willen we ervoor zorgen dat bedrijven en instellingen hun ideeën voor energiebesparing en energieopwekking kunnen realiseren. EEF doet dit door het bieden van zowel kennis als ondersteuning en financiering.”*

Herkenning

Het afgelopen jaar heeft EEF, als onderdeel van Stichting DE-on, al veel partijen succesvol kunnen helpen. Denk aan projecten als zonne-energie, biomassa, biogas, duurzame warmte en ledverlichting. Daar komen maandelijks mooie projecten bij. Willem Enklaar, directeur EEF: *“Met de naamsverandering naar Energie Expertisecentrum Flevoland willen we zorgen voor een duidelijk gezicht in de provincie, zodat iedereen met vragen over duurzame energie- en energiebesparingsprojecten ons gemakkelijk kan vinden. Of het nu gaat om een groot of een klein project, een kosteloos energieadvies óf hulp bij financiering, wij kunnen overal bij helpen.”*

Klaar voor de toekomst

Fackeldey: *“Ik roep alle bedrijven en instellingen in Flevoland graag op om gebruik te maken van de kennis die EEF heeft. Om van hun duurzame ideeën samen werkelijkheid te maken. Zodat zij klaar zijn voor de toekomst en op een duurzame manier goed kunnen én blijven ondernemen.”* Kunt u hulp gebruiken bij het ontwikkelen van uw duurzame energie- en energiebesparingsproject of heeft u financiering nodig? Neem dan (vrijblijvend) contact op met Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) op 085 4000 300 of info@eef-flevoland.nl.

----- EINDE PERSBERICHT

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Neem voor meer informatie en andere vragen contact op met:

- Willem Enklaar, directeur EEF
- 085 4000 300
- info@eef-flevoland.nl

Over Energie Expertisecentrum Flevoland

Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) is een initiatief van de provincie. Het doel van EEF is het versnellen van de Flevolandse energietransitie. Als onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk of commercieel belang helpt het ondernemers, non-profit organisaties en energiecoöperaties in Flevoland bij de ontwikkeling en realisatie van hun duurzame energie- en energiebesparingsprojecten. Hiervoor heeft de provincie middelen toevertrouwd waarmee EEF in elke fase van een project kan helpen met advies of financiering. Ook is er een gratis online Kennisbank beschikbaar. EEF is er voor elke uitdaging richting een duurzamer Flevoland.